
NYHEDSBREV

Højskolehistorisk Forening

Ny på højskoleover-
sigten

*Foto: Museum Sønder-
jylland*

Kære medlemmer

Coronanedlukningen har ikke betydet, at foreningens arbejde har ligget stille. I dette nyhedsbrev, som præsenteres i et nyt design, kan I læse lidt om aktiviteterne.

Generalforsamlingen

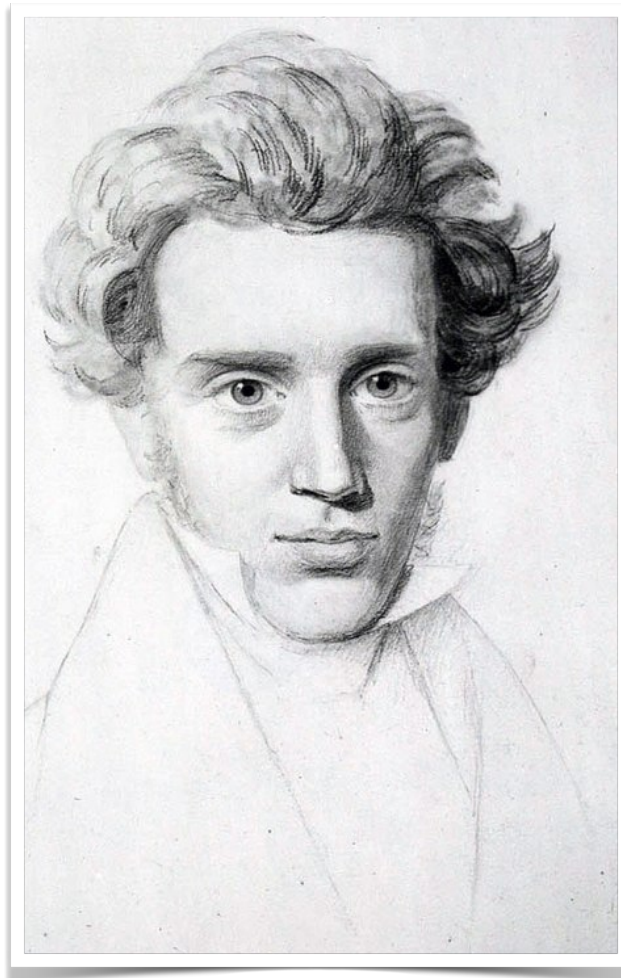
På grund af coronaen blev den årlige generalforsamling afholdt senere end normalt, nemlig d. 26. august 2020.

Læs [referat af generalforsamlingen](#)

Læs [årsberetningen](#)

Ajournførte højskolehistoriske oversigter og helt ny liste med skolernes geografiske placering

Det er efterhånden et par år siden vi sidst har revideret de højskolehistoriske oversigter (hvv. den kronologiske og den alfabetiske), og i arbejdet med ajourføringen har vi fundet flere hidtil oversete højskoler og indføjet supplerende fakta og rettelser. Dertil kommer en nyskabelse, nemlig en adresseliste, hvor man kan identificere den lokalitet, hvor der har været – eller er – en højskole.

Søren Kierkegaards livssyn var bedre end Grundtvigs, mente man på Aalsrode Højskole

Den kronologiske fortegnelse

Oversigten begynder nu så tidligt som 1842 med den tysksprogede højskole i Rendsborg. Allerede højskolehistorikeren Roar Skovmand påpegede denne skole i sin afhandling (1944) og bestyrelsesmedlem Mikkell Skovgaard har i sine artikler fremdraget eksempler på forbindelsen mellem Rendsborgskolen og oprettelsen af Rødding Højskole.

Dertil kommer nogle skoler, som vi havde glemt eller ikke kendte eksistensen af: Vesterbrønderslev højere Bondeskole (1851-55), Volkshochschule Schloss Norburg (1910-20) og Københavns Højskole (1942-55) samt Aalsrode Højskole, der blev oprettet i 1867 af to unge filosoffer fra København, der mente at Søren Kierkegaards livssyn var bedre

at lave højskole på end Grundtvigs. Deres højskole måtte dog lukke efter to år!

I oversigterne er medtaget højskolerne i kongeriget og hertugdømmerne og fra den nyere tid også højskoler på Færøerne og Grønland.

Den alfabetiske fortegnelse

For at lette søgningen, er den alfabetisk højskoleoversigt også blevet udvidet. Vi har tilstræbt at få de fleste skiftende navne på højskoler med. Desuden er begge oversigter nu forsynet med interne links, så man kan ”hoppe” fra en bemærkning i yderste spalte til den relevante henvisning.

Adresseoversigten

Endelig præsenterer vi en helt ny oversigt med højskoleadresser, inddelt efter kommune (kun højskoler inden for det nuværende Danmark).

*Kolds første højskole
ved Ryslinge*

Den primære målgruppe for oversigten var fra begyndelsen de lokalhistoriske arkiver, men den giver også mulighed for ”højskoleturister”, der med brug af gps, vil finde frem til de nuværende og tidligere højskoler.

Det viser sig nemlig, at ved ca. halvdelen af alle nedlagte højskoler står bygningerne mere eller mindre tilbage. Nogle steder er det velfungerende efterskoler og andre steder privatboliger.

Som eksempel kan nævnes Kolds første højskole, der nok står i en bedre stand end da han forlod den i 1853. Modsat er der kun ruiner af højskolen i Skælskør, der sendte sine sidste elever hjem for bare 18 år siden.

Man kan også søge via krak.dk, finde lokaliteten på kortet, skifte til luftfotokort og se bygningen og beliggenheden i dag. Ja, hvis man slår matrikelkortet til, får man et fint overblik over ejendommen. Nogle steder vil der være anden bebyggelse i dag eller en parkeringsplads. Og fire steder er der kun en mindsten tilbage for en for længst forsvunden højskole.

Det viser sig, at der i Danmark er 27 Højskoleveje, der alle har tilknytning eller fører frem til en ”højskoleadresse”. Desuden findes der to veje med navnet Højskolebakken – begge med aktive højskoler samt en Højskole Allé i Tårnby kommune, der markerer indkørslen til den tidligere Amager Højskole.

Er du forhindret i at tage syd på til sommer – så kan du jo køre rundt og besøge nogle af stederne på et ’individuel højskolekursus’.

Hvor mange højskoler har der været i Danmark?

Det er svært at afgøre præcist, idet nogle skoler er flyttet rundt og andre steder har de samme bygninger haft flere forskellige ejere eller med anden idemæssig baggrund. Som eksempler kan nævnes Snoghøj, der har været fiskerhøjskole, gymnastikhøjskole, Nordisk/Europæisk, IT-højskolen og nu Scenekunsthøjskole. Skal det regnes for én eller fem højskoler? Et andet godt eksempel er Christen Kolds højskoler i Ryslinge, Dalby og Dalum. Regnes det for samme skole med den samme forstander? Eller er det tre skoler?

Det er samtidig eksempler på nogle valg, vi har måttet træffe i forbindelse med skolernes indplacering på listerne. Det nærmeste antal er nok omkring 340 forskellige højskoler på forskellige adresser.

De tre ajourførte lister kan ses [her](#)

Placering af højskolearkivalier

Foreningen råder over en del højskolearkivalier, som bør placeres i relevante arkiver. Arbejdet med at finde “det rette hjem” til materialerne er i gang, og Rigsarkivet har netop takket ja til at modtage samlingen af avisartikler om højskoler (1950-89). Mere herom i næste Nyhedsbrev.

For 19. gang de sang

H

FOR 19. GANG DE SANG

Bestyrelsesmedlem Mikkel Skovgaard har afsluttet sit historiestudium med en afhandling om den helt tidlige højskolehistorie (1841-56). Heri gennemgår han de første 15 danske højskoler og beskriver hvorledes højskoletanken på dette tidspunkt ikke var nogen entydig størrelse, da der ikke var nogen tydelig forbindelse mellem de tidlige skoler, som også valgte at praktisere højskole på mange forskellige måder.

Sideløbende har han tilmed haft gang i formidling af højskolesange i forbindelse med udgivelsen af den 19. udgave af højskolesangbogen.

”For 19. gang de sang” er titlen på en podcast-serie, hvor 10 nye sange bliver præsenteret. De repræsenterer hver et tema, og der er bidrag fra forfattere, komponister og eksperter. Mikkel har produceret serien sammen med Mikkel Poulsen.

Hør podcasts [her](#)

'De Navnkundige' i Højskolebladet

Vi har tidligere omtalt, at vi bidrager til Højskolebladets rubrik "De Navnkundige". Bladets nye redaktør, Sofie Buch Hoyer, har budt foreningen velkommen i denne faste rubrik; de seneste artikler har omtalt

- forstander Jens Nørregaard, grundlægger af Testrup Højskole
- Sønderjydernes forkæmper H. P. Hanssen, Nørremølle, der begyndte sin karriere med tre ophold på Askov Højskole
- forstander Holger Begtrup, Frederiksborg Højskole
- Lotte Rud, kvinden bag Højskolernes Håndarbejde i Kerteminde
- forstander J. Th. Arnfred, Askov som formand for Foreningen for Høj- og Landbrugsskoler
- kunstneren Niels Skovgaard, skaberen af vignetten på Højskolesangbogen
- Ane Jensen fra Trunderup, der fik overtalt Grundtvig til at gå ind for kvinder på højskole.

De små rubrikker har været skrevet af Mikkel Skovgaard, Ole Vind, Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen, Kjeld Krarup og Lars Thorkild Bjørn.

Kontingent 2021

Kontingentet for 2021 er uændret 200 kr. årligt for enkeltmedlemmer og skoler, 50 kr. årligt for studerende og højskoleelever. Kontingentet **bedes betalt snarest og senest d. 5. april** på konto 1551 – 10994543, eller Mobile Pay 58167.

Kender du nogle højskoler eller enkeltpersoner, der ønsker at være medlem, kan de benytte nedenstående e-mailadresse. Ligeledes, hvis du ikke ønsker at fortsætte medlemskabet, er det en stor hjælp, hvis du meddeler det på hojskolehistoriskforening@outlook.dk

Mogens Hemmingsen

formand